

(0/38)

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIO: LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

UNA CIRCULAR

INSERTÉM en lloc preferent la circular que aca-
ba d' expedir el jefe del Partit republicà D. Ni-
colau Salmerón, recordant a tots els correligionaris
el deber en qu' estan de provehir de recursos,
a la direcció de la nostra agrupació política.

Els esforços de la intel·ligència y de la voluntat
son insuficients per alcansar els fins desitjats, quan
no 'ls accompanya la cooperació material y l' esperit
de sacrifici. Considerem que menos que la sanch
valen els diners, y si son tants els correligionaris
que no vacilaran en escoltar s' sevases venas en de-
fensa de la causa republicana, ¿com hem de creure
que neguin à la mateixa 'ls seus modestos subsidis?

En aquest punt estem segurs que cada hú farà lo
que pugui, y qu' en últim resultat se veurà que
molts pochs forman un molt.

De moment podém afirmar, perque així se re-
flecta en les columnas de la premsa monàrquica,
que la circular del Sr. Salmerón ha sembrat l'alar-
ma y l'neguit en el camp dels nostres enemicxs.

Ja sabem ells que ab el mateix entusiasme ab
que anarem ahir à nutrir ab els nostres sufragis las
urnas-electorals, acudirém avuy y sempre à refor-
sar el tresor republicà ab els nostres voluntaris sub-
sidis. El diner —va dirlo un gran capitá—es el ner-
vi de la guerra.

Y ara, té la paraula 'l Sr. Salmerón.

A LOS REPUBLICANOS

Para dar positiva eficacia á la acción tan
espléndidamente inaugurada, hay que ha-
cer considerables sacrificios. A todos los re-
publicanos alcanza el deber; que el patriotis-
mo marque á cada cual la medida del es-
fuerzo.

Las cantidades con que quieran los corre-
ligionarios contribuir á la obra emprendida,
habrán de entregarlas ó mandarlas a D. Ru-
perto Chávarri, que vive en esta Capital,
calle de Atocha, n.º 87.

Los que, por cualquiera circunstancia, tu-
vieren algún inconveniente ó dificultad en
mandar ó girar directamente sus cuotas al
Sr. Chávarri, podrán entregarlas al correli-
gionario más caracterizado de la población,
ó del distrito, ó de la capital de la provincia,
quien se encargará de enviarlas á su destino,
especificando nombres, domicilio y cuotas,
para acusarles recibo.

Madrid 5 de Junio de 1903

NICOLÁS SALMERÓN

LA SETMANA

DE DIJOUS Á DIJOUS

D e tantas actas brutas com s' han pressentat al
Congrés, á penas se 'n troba una que de tal
sigui calificada: la majoria passan, sent apro-
badas després de una discussió més ó menos llarga
y enutjosa. Se coneix que 'ls pares de la patria te-
nen bon estómach.

Y així y tot la constitució del Congrés se va re-
tardant, asssegurantse que fins á principis de la pró-
xima senmana no podrá quedar constituit definiti-
vament, pera procedir a la discussió del men-
satje.

En aquest punt el Senat ha pres la devantera,
havent comensat ja 'ls decats sobre de aquest docu-
ment.

Un dels que primer van aburrir l'ayqua, sigué en
Montero Ríos Com en aquests últims temps havia
gallejat tan de demòcrata, hi havia algun interès en
sentirlo cantar: per si va ferho, y avuy ja sabém à
qué atenirnos en lo tocant à la seva democracia.

El seu discurs es una sollicitud à la *j'utura* del
partit liberal; pero en lloc de dirigirla als seus
correligionaris, l'ha endressada à palacio, que de
allà ho esperan tots els fusionistas. Aquell à qui 'l
rey cridi pera formar ministeri, aquell serà 'l jefe.

Y en Montero Ríos ha fet tot lo possible pera po-
sarse en condicions de que quan vingui 'l cas, pen-
sin ab ell. A tal efecte s'ha declarat demòcrata y

catòlic intransigent, tot en una pessa. Per lo que
atany à las corporacions religiosas, no sols admets
las que hi ha, sino las que pugui venir en lo suc-
cessiu, que totes tenen cabuda dintre del ample
círcul de la seva democracia: las que no pugui uti-
lizar la prescripcions del Concordat, podrán valerse
del dret de associació, reconegut per la democracia.
Ja venhen, si aném bé per aquest camí.

Respecte à la qüestió obrera, en Montero Ríos se
declara enemic franch de tota tendencia socialista.
Si 'ls traballadors tenen més de cap, ja se 'ls passar-
ràn: en úlim cas no 'ls han de faltar frares pera
consolarios.

Prenen peu de las declaracions del ilustre cano-
nista. L'bisbe de Salamanca va ficar basa en el de-
bat, proclamantse partidari de la més absoluta illi-
bertat d'ensenyança. En aquest punt digné que
arriba fins al extrem de acceptar el sistema que re-
geix en els Estats Units. ¡Calculin si 'l clero s'hi
deixa anar en materia de adelants!

Aquest sofisma de la llibertat d'ensenyança ja fa
massa temps que dura y precisa destruirlo.

Al invocar aquest principi democràtic, el clero
no mira à lo qu' en las aulas pugui ensenyarse,
sino à recabar per ell la més absoluta independen-
cia professional en tots els graus, desde l'aproba-
ció de las assignaturas, fins à la concessió de títuls
académichs. De questa manera ja s' enginyaran
per acabar, en poch temps, fins ab els vestigis de l'
ensenyança oficial. Ells monopolisaran aquest ram,
arribant al seu *desideratum* de fer servir la llibertat
per aniquilar à la llibertat mateixa.

Lo més trist es que 's mostra inclinat à secundar
aquestas tendencias clericals el ministre Allende-
salazar ab el seu projecte. No arriba fins al extrem
de concedir al clericalisme tot lo que aquest dema-
na; pero s' hi acosta molt, y en aquest punt, si lo-
grava sos propòsits, no faltarà qui s' encarregués
de donarhi l'última empenta.

La política monàrquica, tant la dels que 's diuen

Las camàndulas de 'n Montero

Jo soch demòcrata y catòlic intransigent....

lliberals, com la dels que presumen de reaccionaris, està donant la rabi plena al moviment republicà.

Ni el problema de la llibertat necessària à la vida dels pobles moderns, ni l' de la regeneració de la patria, exigència cada dia més imperiosa, poden trobar una solució adequada dintre de les vigents institucions.

Únicament la República podrà rompre 'ls lligams que privan al poble espanyol de avansar pel camí del progrés.

PEP BULLANGA

EL DIPUTAT PER MURA

Llegim en *La Comarca del Vallès*, periòdic tarassenc:

«El dia 1º del actual el Alcalde de esta ciudad recibió el siguiente expresivo teléfono del diputado á Cortes por este distrito Sr. Sala, dándole cuenta de su proclamación:

«Madrid, 1.—Alcalde constitucional—Tarrasa.—En este momento siete tarde he sido proclamado Diputado por el Congreso y mi primer acto es saludar á V., rogándole en mi nombre saludé á todas las demás autoridades y expresando á todos mi decisión de seguir trabajando en bien de todo el distrito y mi ferviente deseo de unión y armonía con todos los elementos, olvidando pasadas luchas al grito de 'Viva Tarrasa!—Alfonso Sala.»

En aquest teléfono está perfectament retratada la figura del diputat per Mura.

Desde que va presentarse com á candidat indiscutible y ab districte propi, ha vingut experimen-

tant immediatament després va renunciar la vara. En canvi el diputat per Mura no ha formulat la més mínima protesta, ni tan sisquera la més insignificant expressió de sentiment. El mort al cementiri y ell al Congrés.

Allí tots els pecats troben perdó. No perquè l' diputat per Mura, quan se veia acorralat per l'enèrgica propaganda republicana, se declarés independent y deslligat de tota responsabilitat ab els partits monàrquics, ha deixat de ser dels de l' olla... Y 'ls de l' olla, tractantse de un dels seus, tot ho absolen. Ja veurán com á pesar de la seva decantada independència, l' dia que l' demanin, tornarà á seure en els bancs fusionistes y tornarà á donar el seu vot al que resultí heret del tupé de D. Práxedes. Perquè ell es aixis: paraula es paraula.

Y ben mirat ho necessita si ha de cumplir la seva decisió de seguir *'trabajando en bien de todo el distrito, y su deseo de unión y armonía con todos los elementos'*, sense considerar qu' en bé del districte, sols de una manera s' hi traballa, això es, respectant y cumplint la seva voluntat; que l' unió y l' armonia únicament se consegeixen de una manera, això es, emitint ab noblesa y claretat las ideas propias y acatant las agenes, sobre tot, quan, com succeeix ab les republicanes, representant en el districte de Tarrassa una massa de opinió més considerable que la que representan els monàrquics.

Já ho sabé que á n' aquest diputat d' estiray-arroissa, que havent comensat per ser liberal dinàstic ha acabat per ser vaticana decidit y fins membre de la Joventut catòlica de Tarrassa, tant se n' hi dona de las ideas que l' poble sustenta, y que son la base dels partits polítics serios y formals. Per ell, es hi otra idea, que la de ser el ninot de un caciquisme desaterrat y frenètic, sense més objectiu ni altre fi que posar el peu damunt del coll del poble.

Podrà ell, donchs, per lo que li convé, dir que s' han de olvidar las *'pasadas luchas'*. El poble repu-

tuencia funesta qu' en la vida de familia, produixen les ordes religiosas.

Uns pares havien fet tota mena de sacrificis al efecte de que una filla que tenían alcansés el títol de mestra. Aquest títol que l' havilitava pera l' ensenyansa creyan ells qu' era l' millor dot que podian procurarri. Tal vegada imaginavan que la filla agrada l' utilisaria per auxiliarlos en els dies tristes de la vellesa. Illusions de pare!

**

Perquè succeix que la noya, acompañada de una criada, anà á visitar á una comunitat de franciscanas. Y quan ja feya estona qu' era á dintre, sortí una monja que li digué á la criada:

—Noya, ja se'n pot anar.

—¿Y la senyoreta?—preguntá la domèstica.

—La senyoreta's queda aquí, entre nosaltres, y ja no té per qué tornar á casa seva.

Els pares de aquella ingrata seduhida, son presavuy de la desesperació. Ab un cop de telas els hi arrebaten la filla, el títol de mestra que li varen proporcionar trayént's-ho de la boca, y l' esperat consol de la seva vellesa.

Quant cert era lo que deya en Gambetta: —El clericalisme... veus' aquí l'enemic!

En Dato ha anat á Valencia á fer magarrufas als obrers; á prometre's no sé quinás lleys, no sé quinas midas de protecció...

En canvi, en Maura s' ha quedat á Madrid, carregant el mauser, pel dia que 'ls obrers demanin lo que 's pertoca.

La situació conservadora te homes per tot lo que als obrers respecta: Datus per prepararlos á ben morir, y Maura y Silvelas per fusellarlos.

En Maura ha trobat per fí una explicació al triunfo dels republicans en les últimes eleccions.

Segons ell aquest triunfo «fue consecuencia de la actitud del pueblo español partidario de no mole-

postas en sa majoria de infelisos inmigrants. Qualsevol tendència á ferse respectar, qualsevol tentatiua á millorar la seva sort, dona lloch á una denuncià infame y á la consegüent aplicació de les disposicions de la odiosa llei de Residència.

Es de creure qu' en el pectat trobarán el càstich. Perque res més aproposit pera tallar en sech la corrent immigratoria que fins ara havia sigut la causa de la prosperitat de aquells païssos.

Un dels capgrossos barcelonins que primer han ensenyat l' orella reaccionaria, es el famós D. Alejandro M. Pons, que no ha tingut prou temps pera felicitar plé d' efusió á n' en Maura, per les seves bases de reforma de l' administració local y al seytor Allendesalazar pel seu projecte de llei sobre l' ensenyansa.

Sempre havíam cregut que aquestas dues disposicions, eran les rodas del carro de la reacció; y l' alegria dels clericals demostra que no anavam gens equivocats.

Pero, afortunadament, el poble té bonas espatrias, y 'l dia que les arrimi al carro, 'l veurém volcat y ab les rodas en l' ayre.

TORREDEMBARRA, 6 de juny

A últims del mes passat l' arquebisbe de Tarragona va fer la visita pastoral, y el nostre arcalde de barri va fer la marina ne va fer una de les seves. Mentre passava el representant de Cristo ab sa rica vestimenta insultant á la pobresa, el nostre arcalde *lluhent* de aquest barri, que l' acompanyava, observà que alguns individus no's treyan la gorra al pas de la comitiva. Y quan estigué llist de la cerimònia emprengué á un dels tals en el ma-

EL GRAN La Professó oscurantista

—Aquells volen l' adelanto,
nosaltres volém l' atrás.—

tant una sèrie de transformacions, que convé tenir en compte per lo que valen y significan.

Tothom sab qu' ell va dir que 's consideraria derrotat y no acceptaria l' acta si se'l derrotava en la capital del districte. Y en efecte, derrotat va ser, no sols á Tarrassa, sino també á Sant Pere de Tarrassa y á Rubí. Es á dir, en les tres poblacions ahont radica l' seu patrimoni y la seva influència. Y que no hi van valgut coacciós ni l' us dels medis més reprobables per evitar aquesta derrota vergonyosa. Donchs ja veuen com acaba de demostrar qu' es avuy dos coses: diputat y home de paraula.

Ningú ignora que deya també que un' acta que no s' sigueix ben purificada, filla de la lliure y exponència voluntat dels electors, no la volia de cap manera. Y en efecte, en materia de brutícia té totas las de la llei: tupinadas com las de Rellinars y Talamancas; coacciós y amenassas com las que van exercirse en tots els pobles del districte; pressions oficials com las de Olesa de Montserrat; greixum de furtori, y pudó d' ayguardent y de puros d'estanch... Naturalment que aquestas coses han de probarse. No basta que tothom las sàpiga, ni qu' estiguin en la convicció del mateix que se'n profita. Es precís constituir un notari en cada colègi que vagi donant fe de totes las incidències de l' elecció. Si no s' fa aixís—y això es impossible porque no hi ha prou notaris pera cubrir tots els punts amenassats—lo brut se torna net: se retira la paraula empenyada y 's fan las paus ab la conciència.

Pero no bastaven totes aquestes brutícias, que no s' han probat per falta de testimoni notarial: era menester que l' acta de Tarrassa, pera major prestigi y adorno, estigués esquitxada ab sanch... Y la sanch va derramarse l' dia 10 de maig, en el carrer del Nord de aquella ciutat, en un acte que si be no era rigorosament electoral, fou una incidència de les passades eleccions, donant lloch al desbotament salvatge del despit caciquist. ¿Y qu' ha fet fins ara l' diputat per Mura davant de aquesta infamia? A lo menos l' ex-alcalde Sala Moral, va tenir en els primers moments el cinich valor de *aplaudir-la*, pero

blicá, que constitueix la inmensa majoria del districte de Tarrassa, no podrà olvidarlas mentres hi haja qui s' empenyi en conservar una representació que no li correspon, y en guardar un acta que no li pertany, y qu' ell mateix havia dit que renunciaria, si no estava adornada ab tots els requisits que imposan la lleialtat y la decencia.

No blasoni, donchs, de pacificador qui tant ha trabajat per encendre la guerra en la seva ciutat natal, que no està bé emplear sobre l' hipocrisia l' sarcasme, y en últim cas vají á seduhir als de Mura, pagantlos un bon àpat, que per lo que respecta als tarrassencs, ja està ben llest.

P. K.

L' altre dia al campanar del Papiol tocaven á bon temps, quan atreta per les ondes sonores, va cäurehi una centella, que ferí gravement als que allí dalt se trobaven.

Aquesta centella es un nou avis del cel dirigit als que guiat pel fanatisme y la superstició de una religió anti-científica, s' empenyan en vulnerar les sabias lleys de la naturalesa.

Si als homes negres, en son afany d' explotar la ignorància popular, els convé fer creure que l' só de les campanas allunya las tempestats, que hi pujin ells á tocarlas, y 'ls núvols els hi tornaran la resposta!

En un poble de la província de València, Mora de los Rubielos, s' acaba de donar un nou cas de la in-

tarse en el cumplimiento de sus principals deberes.

De manera, que aquí no s' mouhen sino 'ls espanyols que son republicans: els espanyols monàrquics dormen. Y tal com dormen, pobrets, si ja fins hi ha qui 'ls dona per morts y enterrats!

Aquí tenen una mostra del ponderat talent del ministre mallorquí.

Se l' tenia per un sabi; se deya: —Davant d' ell, boca abajo todo el mundo. Y ara resulta que no serveix ni per pastisser. Ell prou procura estufarlas les ensaimades; pero gasta llart ranci, y ab l' olor de reacció qu' escampen ja n' hi ha prou pera fer girar la cara.

Té ademés molt mala mà per còurelas: no las fica al forn que no se li cremin.

En Pey Ordeix està malalt de alguna gravetat, víctima de la miseria y l' abandono, y quan careixia de tot, fins casi de aliments y medicinas, el clericalisme ha conseguit la seva sumisió á l' autoritat del cardenal Cassany.

Valenta victòria, sobre la qual els corps hi tindran molt que dir.

Perquè 'ls corps que 'rebatzen sobre 'ls cadavars, á lo menos respectan els moribundos.

El govern de la República Argentina ha posat en pràctica una disposició que no l' accredita ni de paternal, ni tampoc de humanitat. Consisteix la tal en una llei titulada de Residència, de qual caràcter arbitrari, ne dona una idea l' següent article:

«Podrà ser expulsat del territori de la República qualsevol estranger, sempre que aixís convingui als interessos de la política.»

Y lo més deplorable es que aquesta barrabassada contra l' dret de gents vá cundint, estant en camí de ser adoptada per la República del Brasil.

Una disposició tan arbitraria 'ls vé que ni feta expressa als explotadors de les classes obreres, com-

teix local de la Cooperativa de dit barri, insultant de una manera impròpia, dihentli que no tenia vergonya, ni modos, ni educació, entre altres improprios.

Sols falta consignar que aquest arcalde *lluhent* se titula publicà i per tal se li conferí l' autoritat de aquest barri; pero fa dos ó tres dies que se ha sapigut que quan passà per aquesta població la última vegada 'l nostre jefe Pí y Margall un digno corregiliari el va invitar per anar á saludar y se'l tragé del davant contestant «que si en Pí passava quan ell se'n anava á casa seva, sí que l' saludaria», y continuó assegut á la taula del cafè.

Aquests homes se 'ls posa una sotana, un roquet y un bonet y se 'ls envia á una axoll, ab la menjadora ben plena.

TARRAGONA, 8 de juny

Baix un dia verdaderament hermós, se celebra ahir l' anunciat brevir democràtic á la pintoresca muntanya *El Llorito*, reinant entre tots els assistents (que no baixaran de quatre mil) la mes franca alegria, venint a colmar l' animació d' aquell acte els discursos dels senyors Bárbara, Cañellas, Sardà, Rossell, Brú, Salvadó, Floresví, Ametlla y els diputats de aquesta circunscripció senyors Mayner y Nougués, y feu el discurs resumen, que fou molt eloquent, el gran propagandista y ferm republicà Sr. Leroux; també s' llegí un telegrama adherintse al acte del senador per aquesta província, Sr. Sardà Llevaria. Tots els oradors obtingueren dels aplaudiments.

Acabat aquest imponent acte s' organitzà una manifestació que 's donà per disolta al arribar al Centre Federal, sense que 's tingüés que registrar incident de cap mena, donant probas el poble republicà tarragoní que té molta cordura y paciència per esperar el dia per quan sigui necessari.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 9 de juny

Bonica y acertada va ser la resposta que va donar jovent de aquesta vila á un parell de xarrups llantius que anaven recollint firmas per presentar al eminentíssim Castanyas, ab motiu de obrir una capella. Anant de casa en casa, arribaren a la del esmentat jove, y demandant també sa firma, els respondé que 'l seu nom no l' doava á ningú, y menos tractantse de aquesta qüestió; a lo que va responderne un de la comissió conegut pel *Fare* qu' ell hasta si á casa seva tingüés un burro, el nom del burro y tot donaria, per fe un bé com aquest. —Donchs jo, per que vejis un miracle que ara van tan escassos,

respongué l'jove, antes de darvos el seu nom, primer el faria volar de dalt del pont á baix.

Resultant que anant per llana sortien ben esquilats.

PERA LAS VÍCTIMAS DE TARRASSA

Entre 'ls molts actes benèfics que s' estan realisant en auxili de las víctimas del caciquisme, mereix menció especial la funció qu' en el Teatre dels Campos de Recreo de Sabadell tingüe efecte l' dissapte 6 de juny, baix l' iniciativa del Consell directiu de la Federació obrera sabadellense. El resultat de la mateixa sigüé l' següent:

Recaudat en la taquilla, pagat l' impost del timbre: Ptas. 520'63. — Recaudat en las safatas: Ptas. 106'74. — Total: Ptas. 627'37, qual cantitat ingressarà íntegrament en la suscripció de LA CAMPANA DE GRACIA, per quant tots els gastos han sigut sufragats á prorrata per totes las entitats adherides al acte, y son las següents: *Sectores*: Oficials pintors, Teixidors mecanicàs en llana, Preparació y filatura d' estam, Indústria cotonera, Aprestadors y tintorer, Rajolers, Barbers, Fusters, Varias, Paletes, Maquinistas y Fogones. — *Societats*: Lluire-pensadors *Emancipació*, Circul Federal, — *Societats corals*: Americana, Centro Sabadellés (Gelats), Industrial, Libertat, Juventut desheredada. — *Centros*: Juventut federalista, Espiritista Aurora, Espiritista Fraternitat, Centre Mírich-dramàtic y Circul republicà y Colón de la Creu Alta.

Ademés de questa cooperació benèfica, hi ha que mencionar que l' Teatre fou cedit gratis, que igualment la fàbrica de gas L' Energia cedi la llum; que ls dependents, porters y maquinaria feren sos treballs á mitjapre, com també á mitj-pre entregà 'ls impresos l' impressor Sr. Riera; que 'ls drets de representació foren cedits incondicionalment, y 'ls bomberos del teatre rencuniaren á la paga que percepixen en dies de funció.

A tots doném les mes expressivas gràcies.

També á Tarrassa s' efectuà en el Teatre del Retiro un festival benèfic al mateix objecte, que's veié extraordinàriament concorregut y produí una cantitat important, que serà agregada á la suscripció oberta en aquella ciutat.

Suscripció oberta en el Centre Democràtic Republicà de RUBI:

Centro Democrático Republicano, 50 pesetas. — José Palet, 2'50. — José Mulé, 2. — Juan Matas, 2. — Juan Jansá, 2. — Pablo Corbera, 2. — Ramón Farrés, 2'50. — Juan Rudilaina, 2. — Pedro Nicolau, 1. — Salvador Torrella, 1. — Juan Putchet, 0'50. — Víctor Pujol, 5. — Rosa Mora, 1. — Sofía Gómez, 0'50. — José Vall honrat, 1. — Hermenegildo Estela, 0'50. — Isidro Escayol, 2. — Antoni Aris, 0'50. — Francisco Pujol, 0'50. — Antonio Llugany Serra, 1. — Pedro Más, 2. — Francisco Gispert, 1. — Joaquín Suana, 1. — Antonio Sampóns, 1. — Raimundo Morral, 1. — José Sampóns, 0'50. — Pedro Riba Comellà, 2. — José Riba, 1. — Mariano M. Sellerés, 1'50. — Vicente Camps, 1. — José Mora, 1. — Juan Costa, 1. — Jaime Moray, 1. — Lorenzo Font, 0'50. — José Panchamé, 0'50. — Juan Vilardell, 2. — Juan Gilí, 2. — Gambeta Palet, 1. — Teresa Palet, 1. — Sebastián Corbera, 0'50. — Manuel Pernas, 0'50. — Magina Font, 1. — Luisa Font, 1. — José Borrell, 2. — Ramón Ramoneda, 1. — Antolín Bertrand, 2. — Antonio Nicolau, 1. — Amadeo Aris, 1. — Antonio Torres, 0'50. — Isidro Fontanals, 1. — José Sangés, 0'25. — Miguel Font, 1. — Miguel Brusente, 0'25. — Clemente Vilarnau, 0'50. — Ramón Vidal, 0'50. — José Roca, 1. — Eugenio Nunell, 1. — Vicente Cahameras, 0'25. — José Maseras, 0'50. — Magín Boladeras, 0'50. — Euvaldo Vidal, 0'50. — José Tapiol, 0'50. — Juan Grau, 0'50. — Pedro Riera, 1. — José Serra Viñets, 0'50. — José Riera, 0'50. — Pedro Sabat, 1. — Clemente Costa, 1. — José Ramoneda, 2. — Pablo Ribas, 0'50. — Manuel Oller, 1. — Pablo Sabat, 0'50. — Antonio Riera, 0'25. — José Fargas, 1. — José Escudé, 0'50. — Chies Rateras, 1. — Antonio Gené, 0'50. — Pantaleón Aris, 0'50. — Pablo Aris, 2. — Vicente Sampadró, 0'50. — Jacinto Majó, 1. — Catalina Sutera, 1. — Ramón Vila, 1. — Benito Cahis, 1. — Pedro Aris Serra, 0'50. — Remigio Salvatella, 1. — Luis Durán, 1. — Antonio Tort, 2. — Antonio Fontanet, 2. — A. Fontanet Jó, 1.

La causa d' aquest descubriment de la premsa volteriana es realment curiosa.

Se celebravan l' altre dia exàmens al Institut de Madrid, y 'ls professors del gran establiment d' ensenyansa que 'ls jesuitas tenen á Chamartín hi ha vian portat els seus deixebles de la secció de batxillerat.

Comensa l' tribunal examinador la tasca, y diríntse á un estudiant jesuïta, li pregunta:

— ¿Qué es un decímetre?

El deixeble s' queda mut.

— ¿Qué es un decímetre? — torna á preguntar l' examinador.

Y l' estudiant segueix ab la boca tancada.

Llavors el professor de la Companyia de Jesús, qu' està presenciant l' acte, s' adelanta ayrat y nerviós fins al tribunal y declara que si 'ls exàmens han de continuar en aquella forma tant se valdrà plegar.

— La pregunta feta al meu deixeble — diu — no es al programa.

— Pero ¿qué importa? Perque no sigui al programa poden els seus alumnes ignorar lo qu' es un decímetre?

El jesuïta replica, contestan els catedràtics, la qüestió s' enreda y 'l sacerdot acaba per fer un acte d' energia recullint als seus deixebles, enviant á pas seig al tribunal y pregonant *urbi et orbi* qu' en un país abont s' exigeix als batxillers qu' expliqui lo qu' es un decímetre es impossible que las cosas van bé.

No han necessitat més els paperots avansats per desferse en impropri contra 'ls dignes jesuitas, burlantse de la seva ciència, posant com un drap brut als mestres dels seus col·legis y compadines y tractant poch menos que de burros als seus elegants deixebles.

¡Burros els alumnes dels jesuitas!... ¡Cóm se veuen brillar en aquesta atrevida expressió la prover

— ¿Qui va fer el món?

— Deu.

— ¿De què l' va fer?

— D' una costella d' Adám.

— La terra s' es belluga?

— Indubtablement, sobre tot, quan hi ha terremoto.

— ¿Qué es el pecat?

— ¡Oh!...

Diguí, digui: ¿qué es el pecat?

— Una cosa molt lletja, que Nostre Senyor castiga severament.

— ¿Pot evitarse aquest càstich?

— Si, pare; per medi de la confessió, una espècie de sabó de l' ànima que renta las conciencias molt millor que l sal fumant las rajolas...

Després d' això qui haurà encare qui tingui prou atreviment pera repetir que 'ls col·legis de jesuitas son planters de burros?

La ciència profana y heterodoxa potser sí que d'ells no s' surt gayre beneficiada; pero en canvi la ciència de Sant Alfonso Ligori y 'ls interessos de la santa religió hi quedan indubtablement á gran altra.

Els intel·ligents alumnes del establiment jesuïta de Chamartín, es cert, no saben qué vol dir un decímetre, y quan el tribunal els ho pregunta's quedan modestament plantats com un estauquint.

Pero, fàssis la prova per las vias ortodoxas; se 'ls pregunta alguna cosa referent — verbi gracia — á la Pentàpolis y á las costums dels seus habitants...

Ja veurà com desseguida alsan els gentils jovecels l' aixeribida testa y 's posan á somriure ab ayre maliciós...

¡Això sí que ho saben!...

FANTÀSTICH

CORPUS

La Professió del Progrés

*Si en el camino se encuentran
¡quin safarranxo hi haurá!*

LA NOSTRA SUSCRIPCIÓ

Ptas. 967'11

Suma anterior.
Suscripció dels Republicàns de Puigvert (Lleida), á favor de las víctimas de Tarrasa:
Jaume Piñol, 2 ptas. — Felipe Capell, 0'50. — T. A., 0'50. — E. B., 1. — J. A. B., 2. — P. D., 0'50. — José Roca, 1'50. — José Angelés, 0'25. — Pablo Batlle, 0'25. — Francisco Cornado, 0'25. — Miguel Bosch, 0'25. — José Naves, 0'25. — Ramón Argelés, 0'50. — Juan Mestres, 0'50. — Antonio Mestres, 0'50. — Antonio Solé, 2. — Ventura Miró, 2. — B. C., 0'25. — Jorge Solé, 0'75. — Francisco Briançó, 0'25. — Ramón Peiro, 0'30. — Gaspar Melgosa, 1. — Francisco Cañadell de Lérida, 0'50. — Francisco Argelés, 0'50. Un grup de traballadors de la pedrera del Monsech de Santa Maria de Meyá, tots han donat poch ó molt, menys un que diu qu' es molt republicà y molt humanitari, 5.

Total.

23'30

Liquid del concert donat el 30 de maig per la Societat coral *El Rayo Graciense*.

Recaudat individualment en la administració de LA CAMPANA:

Boixareu, 0'50. — Moga, 0'25. — Betriu, 0'50. — Miró, 0'50. — Laborde, 0'50. — Bellera, 0'50. — Gallart, 0'50. — Lledós, 0'50. — Mirabet, 0'50. — Vives, 0'50. — N., 1. — N., 0'25. — Porvy, 0'50. — Mir, 0'50. — Baró, 0'50. — Jaime Sirvent, 0'50. — Domingo Sirvent, 0'50. — Sans, 0'25. — Miguel Soler, 0'75. — Manuel Navailles, 0'50. — Feu, 1. — Aguiró, 0'25. — Patau, 1. — Alejo Creus, 1. — Legú, 0'25. — Enrich, 0'50. — Puy, 0'50. — Salmons, 0'50. — Marqués, 0'50. — Blanch, 0'50. — Ur Barberà Repùblicano, 0'50. — Plà, 0'50. — Blanch y Colomés, 0'50. — Boixet, 0'25. — Guiró, 0'25. — Francisco Navailles, 0'25. — Grau, 0'25. — Rius, 0'25. — Ricou, 0'25. — Bonet, 0'25. — Batalle, 0'25. — Vilanova, 0'50. — Gratalós, 0'25. — José Llari, 5. — Millet, 0'50. — Antonio Climent, 0'25. — Ildefons Dedeu, 1'25. — A. Pedro Palau de Montornés, 0'45. — Justo Castel á (Mataró), 0'50. — Joan Albert, 1. — Jaime Sais Gerona, 0'50.

Total. 29'70

Juana Fontanet, 1. — Engracia Fontanet, 1. — Francisco Borrell, 1. — Miguel Canosas, 1. — Isabel Pi, 0'50. — Juan Filol, 1. — Jaime Maseras, 1. — Pedro Tudó, 1. — Jaime Parareda, 2. — Eulalia Sanlley, 1. — Antonia Martí, 1. — Ana Campi, 1. — José Viñals Gol, 2. — Vicente Ráfols, 0'50. — José Corbera, 1. — José Fontanals, 0'50. — José Rubí, 1. — Julián Solanes, 0'50. — Antonio Llugany, 1. — Pedro Riba, 0'50. — Adútorio Mañosa, 0'25. — No matarás, 2'50. — Miguel Riba, 0'50. — J. C., 0'50. — Vicente Jan, 2. — Jordi Corbella, 0'50. — Mario Marcet, 1. — Juan Munné, 1. — Juan Raventós, 1. — Pan y Trabajo, 0'50. — Juan Valls, 0'50. — Pedro Roca Escudé, 1. — Angels Torres, 1. — E. P. M., 0'50. — Amarás al prójimo, 0'50. — Magdalena Costa, 1. — Dolores Costa, 1. — Ana Aymerich, 1. — Un ladillo que odia las teulas, 1. — Estrella Juiliá, 0'50.

Total. 184'75

TOTAL. 1,244'86

(Continua oberta la suscripció.)

NOTA: Al donar compte l' dia 23 de maig, de la fundació donada en el Teatre Cervantes de la Creu Alta, per una errada de caixa s' digué que hi havia pres part la Agrupació dramàtica *Calvo*, devent dir-se qu' era com fou, la Agrupació dramàtica *Colón*. Ab molt gust rectificarem aquesta errada, que 'ns ha fet notar el nostre ge-

bial mala fe y l' esperit sectari de la premsa avanzada...

¡Burros ells!

Els que han tingut la sort de presenciar alguns dels exàmens no oficials qu' en els seus col·legis, de tant en tant, celebren, poden servir de testimonis de la varietat de coneixements que la Companyia de Jesús proporciona á la joventut escolar.

No hi quedan allí de parats els deixebles; no permaneix vergonyosa y obstinadament tancada la seva boca. Y es que llavors las preguntas son altres y la memòria y la imaginació dels tendres escolars poden moure's cómodament y recorre regions més hermosas y serenes que las que s' entreveuen des de la sala d' exàmens del Institut.

Al Institut els parlen de Darwin, d' Humboldt, de la selecció de les espècies, de la lenta y complicada transformació de la Terra, de la possible pluralitat de més habitats, d' una infinitat de heregitats que la verdadera ciència retxassa, indignada y que ja may serán ben vistes per las personas de bons sentiments.

En canvi, als col·legis dels jesuitas se 'ls parla de Sant Agustí y de Sant Tomás, se 'ls descriuen ab la més matemàtica exactitud las dimensions del cel y la distribució interior del infern, se 'ls entera ab especial cuidado de tot lo referent á l' ànima y á la vida futura y se 'ls ensenya 'l Credo, la Salve, el Pare-nostre, l' Ave-María y un variadíssim surtit d' oracions que lo mateix serveixen per demandar á Santa Polonia la curació del mal de caixal, que per solicitar de Sant Antoni que 'ls nostres enemichs se trenquin la nou del coll.

**

¡Els exàmens en els col·legis de jesuitas!... ¡No n' han vist mai cap! Es una cosa qu' enamora.

A manera d' introducció, els alumnes cantan á coro una inspirada pregària demandant á Nostre Senyor tota la llum que per sortir bé del compromís se necessita.

Y 'l catedràtic comensa:

A DON EUGENI

Gran Mestre en l' art d' armar *los*
y combina engallinadas,
salse, *salve* mil vegadas,
ilustre Montero Ríos.

El teu discurs del Senat
dedicat al país lelo,
es un verdader model
de gallega habilitat.

Perque sa eloquència seca
brilli ab tot el seu fulgor,
sols li faltan en rigor
quatre números de 'n Chueca.

¡Cóm, manso manso, te'n rius
del nostre crónich atràs
y ab quina soltura 'ns fas
veure garsas per perdius!

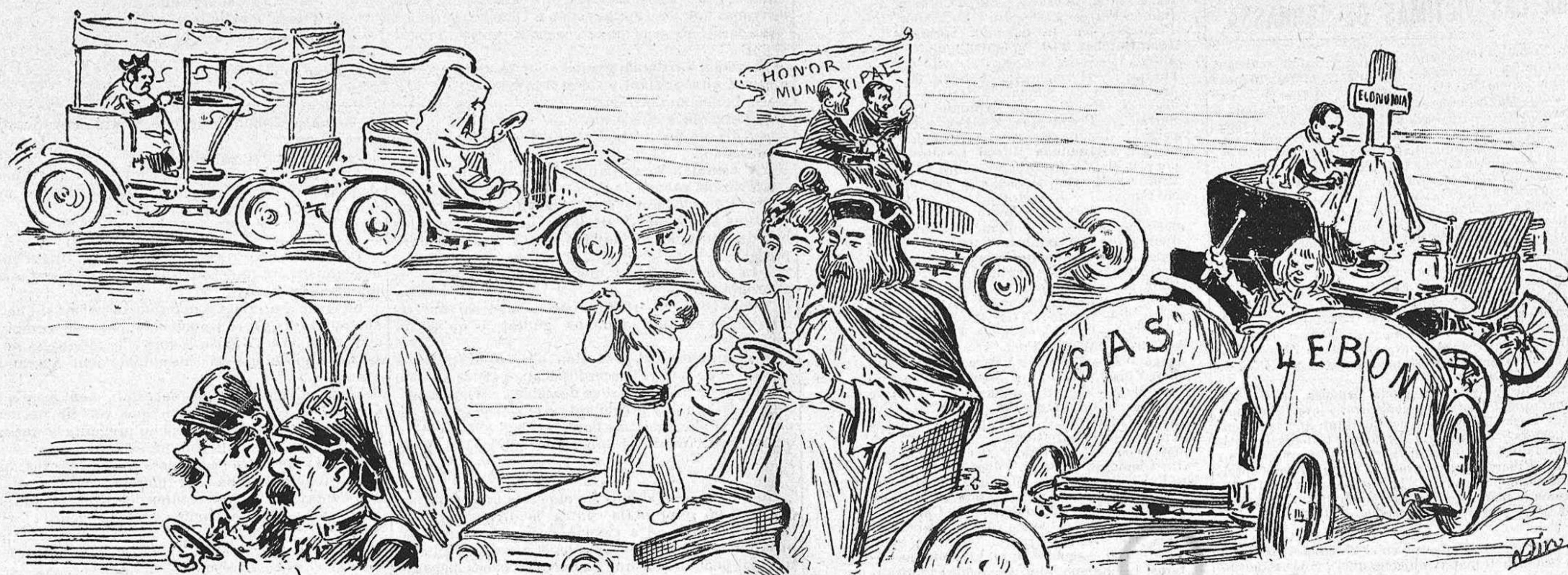
No en và, venerable beco,
del gran tío Nelo hereu,
se 't coneix per tot arreu
com á matador del Meco.

Posadas las mans al pit
y ab ayre d' home inspirat,
tres horas has enraonat,
y ben garbellat ¿qué has dit?

Que la situació es molt seria
y grans perills abocada;
que la nació está postada
per la incuria y la miseria;

Pero que si tú podías

Automobilisme y Religió

Di que volguen seguir la moda de aquella cursa de París,

organiza ara l' municipi las professóns totas així.

pero lo qu' es aquest cop l' has esguerrada, Montero.

L' am que has probat de tirarnos no se l' empassa ningú, perque iqué has d' arreglar tú lo que tú vas espaiarnos!

«Tú salvá aquesta nació, donada ja á tots els diables; tú, un dels principals culpables de la seva perdició?

«Tú, l' negociatido infelís, qual fracàs el temps confirma? Tú, que vas posar la firma á allò que s' va fe a París?

«Tú, autor de mil desatinos realitzats per la fusió baixa la teva direcció?...

Home, ni que fossim xinos! Se'ns ha enmuntigat la gloria, per sanch tenim aygua clara, s' ha baixat molt... pero encara no s' ha perdut la memoria.

Fidel á la teva fama d' anar per tot sensellum, àquè has vingut á fè, en resum, b' el teu famós programa?

Lo de sempre: contraccions, conceptes de sombras plens, y sobre tot molt incens á certas institucions.

Ens dius que l' gran qué avuy dia es l' hermosa democracia, pero enllassada ab la gracia que adorna á la monarquia.

Molts drets al poble gentil, molts cambis d' orientació, molta regeneració y... molta guardia civil.

Frances i clevo per tú son institucions sagradas, y sas clepsas tonsuradus no las pot tocar ningú.

L' Estat no té més missió que dirlos á tot amén, pagarlos ben puntualment, y endavant la professió.

«Que un dia algun eclesiàstich va per l' llí hont no deu anar y fa l' boig? Deixarlo estar; el Señor li dará l' casticó.

Llepat al amo dels turróns y fe obrir portas tanques: vètolas aquí explicadas las tevas aspiracions.

Y ab aquest cartell pansit vols sentar plassa de geni... Plega, venerable Eugeni, plega y tornarem al llit.

Homes ferm, bons estadistas volém, y no clownes trempats: ja n' estém tips y cansats de cucons y equilibristas.

La galeria t' ha entès, t' ha taxat ja la mollera, y ab xarop d' adornidura sab que no farfam res.

Désat, avi. L' temps t' empayta, y al dols descans to convida. Sents? La teva terra t' crida. Ves, ves á... tocar la gayta!

C. GUMÁ

Obra nova. ¡Aviat, aviat, aviat sortirà!

SOTA LA PARRA
PER
C. GUMÁ

Continua oberta pels nostres Corresponsals la llista de pedidos, que serán servits per riguros torn.

EL MEU VOT

Om avansa, si s' hi fixan bé, l' obra magna de la nostra regeneració!

Diumentge va haverhi tors. La plassa estava plena de gent. Surt el primer animal, y apena ha donat quatre passos pel redondel, salta un jove á l' arena, s' planta davant del bitxo y s' disposa á trastejarlo.

MATÍAS BONAFÉ

REPICHES
PARLA l' Abarzuza en el Senat, donantse tó pel viatje del Príncep Enrich de Prussia á Madrid, y després de afirmar que sigue aquest viatje un acte de consideració al rey y á la nació española, diu textualment:

«Habiendo llegado á Vigo, creyó cumplida mejor su misión viiniendo á España.»

Y vels'hi aquí que davant de una pregunta tan impertinent, el *padre* encarregat de acompañar als noys, vā dir que aquelles preguntas no figuravan á n' al programa, y manantios formar se l' se ne va endur del Institut com una manada de galls d' indi.

Després de lo qual, el director del colègi, tot cert y mal mandat, se'n vā anar de dret á picar-se les crestas ab el director del Institut, el qual se'l vā treure del davant, dihent qu'en lo successiu se negaria á examinar cap més alumno dels jesuïtas, en tant que l' Loyolas no li haguessin una satisfacció.

* *

Aixó es com demanar peras al olm. De satisfacciós no n' donan may á ningú... Se las guardan p'rr ells.

Lo únic que donan els jesuïtas, son disgustos.

El Imparcial, ja s' veu venir las próximas eleccions de regidors, y crida l' atenció del Gobern, perque, segons diu ell: «si los republicans consiguieren un éxito semejante al de las últimas elecciones, habrá que temer sus consecuencias por el grande alcance moral que tendría su victoria.»

Sobre aquest particular estigui ben tranquil *El*

Imparcial, y conti desd' ara ab la generositat república.

En el mes de novembre es quan se celebren las grans castanyadas. La castanya es la fruta del temps. Y los republicans estén fermament decidits a mesurarlas als monárquics.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Un descamisat, F. Doménech, Un desgraciat, Romualdo Alfaró, Paulet de Sabadell, M. Camps, L' hereu Palont, Ploma de cap d' ala, Lluís Fernando, J. A. y Gi-pe:t F. Capdevila, J. Bruguera, Antoni Mercader, F. García y A. Bassas: No, no y no.

Caballers: P. Anoharab, Pep de las Timbalas, Carlos B. Fontas, F. Josnet, Ricardo Massoni, J. O. F., Ll. Carbó C., Quimet Pujol, Joan Dormuà, Pere Mont, Sallol, Musclús y S. Codina: No faltava més.

Caballers: Joaquim Estruch: Potser vaja alguna cantarella. —A. Ribas Ll.: Poch ó molt servirà. —Nunci de Marsà: Comensa no gayre bé y acaba pitjor. —A. P. Palau: Demana un impossible. —A. Roig y Borràs: Aixó es una indignació en vers. —Doba: No es pron dibuixat. —Un del Moll: Aixó es valencià, mallorquí, xino ó què?

—E. Baqué: L' epígrama no va mal. —A. B. Ribot: Van bastant bé. —J. Planas: La llarga ja la coneixiam no sé de qué, y no ns' agrada prou; ah! y l' altra tampoc. —Joan de la Ventura: Si 'ns agrades més si que la publicaríam. —A. Calderer Morales: Té condicions pera fabricant de poesía de la bona, pero lo qu' envia no es del nostre gènero. —M. Capdevila: No sirba. —R. G. Roqué: Bunyol. —J. Costa Pomés: Celebrém que continuhi tant trabajador. —R. Pamponicas: Es probable que sí. —Un piu de negra: [Vaja, home, vaja!] *Esto es un colmo*. —Siset del Bárbaro: Te ganas de perdre temps? Si?... —Arriba, donchs! —Albertet de Vilafranca: Si no fos tan defectuosa, si seño, ab molt gust. —J. P. J., un suscriptor de *LA CAMPANA*, J. T., J. Fan Fan, E. P., Caragol, R. S., A. U., U. Federal, R. S. y A. A.: Per variars ràhons deixem de publicar las cartas que 'ns envian. —J. A., J. M., y J. C. *Creu-alla*. —Perque poguim ocuparnos del assumptu que 'ns indican, serà precis que ciñen fets concrets y precisos. Las apreciacions, no anant apoyadas en fets, no produxeixen efecte.

JA HA SORTIT EL

VENTALL REPUBLICÀ

Conté una alegoria y els retratos dels cinqu diputats
SALMERÓN—LERROUX—VALLÉS—JUNOY y ANGLÉS

Ventall rústech, casulá,
fet de paper, cartró y canya
que fa ayre republicà
y es el millor per ventá
certas moscas que hi ha á Espanya.

Preu 10 céntims - VENTALL DE CANYA - Preu 10 céntims

Advertim als corresponsals que, no admitemose aquest gènero en Correus, no podém servir els pedidos de VENTALLS mes que per ferro-arril ó Agència, per lo que 'ls agrairírem ens indiquen pera quin conducto volen que 's fassí l' expedició.

MAGNÍFICHS RETRATS

DE

D. Nicolau Salmerón

y

D. Alejandro Lerroux

Reproduïts de fotografia y cuidadosament tirats en cartulina superior, tsmayo 65 per 52 centímetres.

Cada un: UNA pesseta

SE VENEN PER TOT ARREU

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.